

**ERIKOISKIELET JA
KÄÄNNÖSTEORIA**

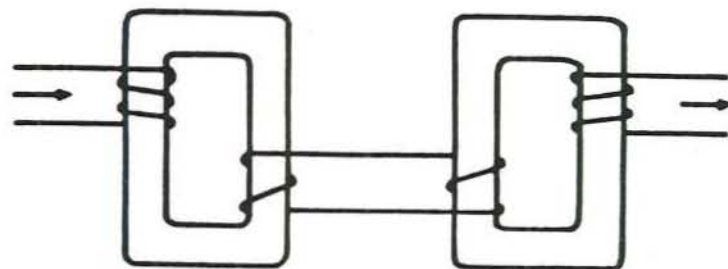
VAKKI-symposiumi XIII. Vöyri 13.-14.2.1993

**FACKSPRÅK OCH
ÖVERSÄTTNINGSTEORI**

VAKKI-symposium XIII. Vörsä 13-14.2.1993

**FACHSPRACHEN UND
ÜBERSETZUNGSTHEORIE**

VAKKI-Symposium XIII. Vöyri 13.-14.2.1993

Vaasan yliopisto. Humanistinen tiedekunta
Käännösteorian ja ammattikielten tutkijaryhmä

Vasa universitet. Humanistiska fakulteten
Forskargruppen för översättningsteori och fackspråk

Universität Vaasa. Philosophische Fakultät
Studiengruppe für Fachsprachen und
Übersetzungstheorie

Vaasa 1993

Toimituskunta Redaktionsråd Beirat

Tuuli Forsgren, Kristina Nikula & Marja-Leena Piitulainen

Toimittaja Redaktör Herausgeber

Detlef Wilske

Toimitussihteeri Redaktionssekreterare Redaktionssekretärin

Päivi Viitala

<i>Osoite</i>	<i>Adress</i>	<i>Adresse</i>
Vaasan yliopisto Humanistinen tiedekunta Raastuvankatu 31 65100 Vaasa	Vasa universitet Humanistiska fakulteten Rådhusgatan 31 FIN – 65100 Vasa Finland	Universität Vaasa Philosophische Fakultät Raastuvankatu 31 FIN – 65100 Vaasa Finnland

ISBN 951-638-468-X
ISSN 1235-5992

ALKUSANAT

Tänä vuonna 13. kerran järjestetty Vaasan yliopiston käännosteorian ja ammattikielten tutkijaryhmän symposiumi pidettiin aikaisempien vuosien tapaan Vöyriellä. Erikoisteemana oli tällä kertaa "Ammattikielet ja tietokone". Plenaariesitelmän tästä aiheesta piti Prof. Dr. Hartwig Kalverkämper (Fernuniversität Hagen), ja teemaa jatkettiin multimediamviestintää koskevalla workshopilla. (Valitettavasti Prof. Kalverkämperin esitelmää ei ajanpuutteen vuoksi voitu ottaa mukaan tähän julkaisuun. Kuitenkin toivomme, että hänen esitelmäänsä ilmestyy ensi vuoden julkaisussa.) Toinen plenaariesitelmänsä oli Prof. Dr. Klaus-Dirk Schmitz (Fachhochschule Köln). Symposiumiin osallistui tänä vuonna 70 tutkijaa, joiden pitämistä esitelmistä 25 julkaistaan tässä symposiumiraportissa.

FÖRORD

Forskargruppen för översättningsteori och fackspråk vid Vasa universitet ordnade traditionsenligt sitt trettonde symposium i Vörå i februari. Specialtema denna gång var "Fackspråk och dator". Prof. Dr. Hartwig Kalverkämper (Fernuniversität Hagen) höll ett plenarföredrag i anslutning till detta tema, vilket också behandlades i workshopen "Multimedial kommunikation". (Vi beklagar att Prof. Kalverkämpers föredrag på grund av tidsbrist inte återfinns i den här publikationen, men vi hoppas på att kunna publicera det nästa år.) Det andra plenarföredraget hölls av Prof. Dr. Klaus-Dirk Schmitz (Fachhochschule Köln). Symposiet lockade denna gång sjuttio deltagare. Av föredragen ingår 25 i denna publikation.

VORWORT

Das in diesem Jahr zum 13. Male veranstaltete Symposium der Studien-gruppe für Fachsprachenforschung und Übersetzungstheorie an der Uni-versität Vaasa fand wie in den vergangenen Jahren im Vöyri statt. Spe-

zialthema war dieses Mal "Fachsprachen und Computer". Zum Thema hielt Prof. Dr. Hartwig Kalverkämper von der Fernuniversität Hagen seinen Plenarvortrag. (Aus zeitlichen Gründen konnte sein Vortrag leider nicht in den vorliegenden Band aufgenommen werden. Wir hoffen jedoch, daß Prof. Kalverkämper ihn für den im nächsten Jahr erscheinenden Band zur Verfügung stellen wird.) Ebenfalls wurde dazu ein Workshop "Multi-mediale Kommunikation" durchgeführt. Den zweiten Plenarvortrag hielt Prof. Dr. Klaus-Dirk Schmitz von der Fachhochschule Köln. Die Veranstaltung hatte diesmal insgesamt 70 Teilnehmer; im vorliegenden Symposiumsrapport werden 25 Vorträge veröffentlicht.

Vaasa/Vasa 17.9.1993

Vaasan yliopiston käännteorian ja ammattikielten tutkijaryhmä (VAKKI)
Forskargruppen för översättningsteori och fackspråk vid Vasa universitet (VAKKI)
Studiengruppe für Fachsprachenforschung und Übersetzungstheorie an der Universität Vaasa (VAKKI)

Päivi Viitala

Detlef Wilske

SISÄLTÖ – INNEHÅLL – INHALT

Alkusanat – Förord – Vorwort	3
Plenaariesitelmä – Plenarföredrag – Plenarvortrag	
<i>Klaus-Dirk Schmitz & Friedhelm Schröter</i> Zur Entwicklung von Selbstlernmaterialien für die Fachsprache "Technisches Englisch"	7
Sektioesitelmät – Sektionsföredrag – Sektionsvorträge	
<i>Sirkku Aaltonen</i> Observations on the conventions of drama translation	17
<i>Jette Eriksen-Benrós</i> Latinamerikansk fantastik i nordisk sprogragt. J.L. Borges' El Aleph som eksempl	28
<i>Tuuli Forsgren</i> Hur långt kommer man med ett lexikon?	39
<i>Maija Grönholm</i> Mainostekstin tietokoneanalyysi VIRKKU-ohjelmalla	50
<i>Juhani Hiirikoski</i> Coding cause of death in Finnish and English	64
<i>Marja Järventausta</i> Zur finnisch-deutschen Valenzlexikographie	75
<i>Oui Järvi</i> Språket på datorskärmar – en ny genre	87
<i>Ilpo Kempas</i> Kulttuurisidonnaisten käsitteiden käänösvastineista Antti Tuurin Pohjanmaa-romaanin ranskannoksessa	92
<i>Merja Koskela</i> Metaforik som texttypskännetecken i ljust av några textexempel	102
<i>Arne Larsson</i> Semiotic aspects of technical translation and communication	112

<i>Marjatta Lehtinen</i> Locativity and transitivity in English and Finnish: a typological perspective	124
<i>Ulla Lundgren</i> Finsk-svensk kontakttolkning i Sverige	131
<i>Magnus Merkel</i> When and why should translations be reused?	139
<i>Matti Mäkiä</i> INTERCOCTA-sanastot hypertekstimuodossa: Uusi väline erikoiskielen termistöön hallintaan	150
<i>Kristina Nikula</i> Produkttnamn som lexikografiskt problem	167
<i>Marianne Nordman</i> 'Minilekt', 'Sublanguage', 'Subsprache' – tre begrepp i olika begreppssystem	180
<i>Sirkku Nyman</i> Operating instructions: Discourse in a technical-directive setting	194
<i>Gerald Porter</i> Technolects in popular culture: a test case	206
<i>Jaana Puskala</i> "Förfalskningar var äkta Edelfelt" – en undersökning om den syntaktiska strukturen i notiser skrivna av studerande	216
<i>Nina Puuronen, Merja Koskela, Christer Laurén & Marianne Nordman</i> Forskningsinformation – ett mångdimensionellt spektrum	228
<i>Pauli Roinila</i> Uskottavuus käännöksen ominaisuutena	241
<i>Katriina Swanljung</i> "Scenes-and-frames semantics" als Grundlage für einen Übersetzungsvergleich	252
<i>Hannu Tommola</i> Manipulation durch Übersetzung? Eine spekulative Fallstudie	259
<i>Jukka-Pekka Varonen</i> Toimintateoreettisen lähestymistavan vaikutus käännösprosessiin teoreettisena kuvauksena	270

ZUR ENTWICKLUNG VON SELBSTLERN- MATERIALIEN FÜR DIE FACHSPRACHE "TECHNISCHES ENGLISCH"

Klaus-Dirk Schmitz, Friedhelm Schröter
Fachbereich Sprachen der Fachhochschule Köln

A team of linguists, computer scientists and experts of interactive technologies from Cologne, London and Naples is cooperating on a multimedia project to develop an interactive self-access learning programme of English as a foreign language for engineers. The project is essentially being funded by Fachhochschule Köln and the LINGUA programme of the EC, with Philips IMS showing interest in marketing the programme as a modular Compact Disc Interactive (CD-I) series, and the UK-based Wind Energy Group Ltd. wanting to contribute to the "real-world" background of the courseware.

The programme's concept is based on an extensive analysis of the needs expressed in interviews by engineering students and practising engineers from various disciplines in Germany and Italy for skills and strategies to learn specialised and non-specialised English in an authentic environment. The programme is being developed as a magazine format comprising audiovisuals, (animated) graphics, text materials and a technical glossary database. The technology will allow a learner to access the programme comfortably by means of a CD-I player, a common TV set and a remote control "thumbstick" in a class-room environment or at home while following his or her individual learning pace and style. The modules of this multimedia programme series will be produced by means of a CD-I specific authoring system.

Das Projekt "English for Engineers"

In einem mehrjährigen Projekt mit dem Kurztitel "English for Engineers (E4E)" arbeitet ein Team von Linguisten, Sprachmittlern, Informatikern und Experten für interaktive Technologien aus Köln, London und Neapel an der Entwicklung multimedialer Selbstlernmaterialien für die Fachsprache "Technisches Englisch". Das Projekt wird von der Fachhochschule Köln (D), der